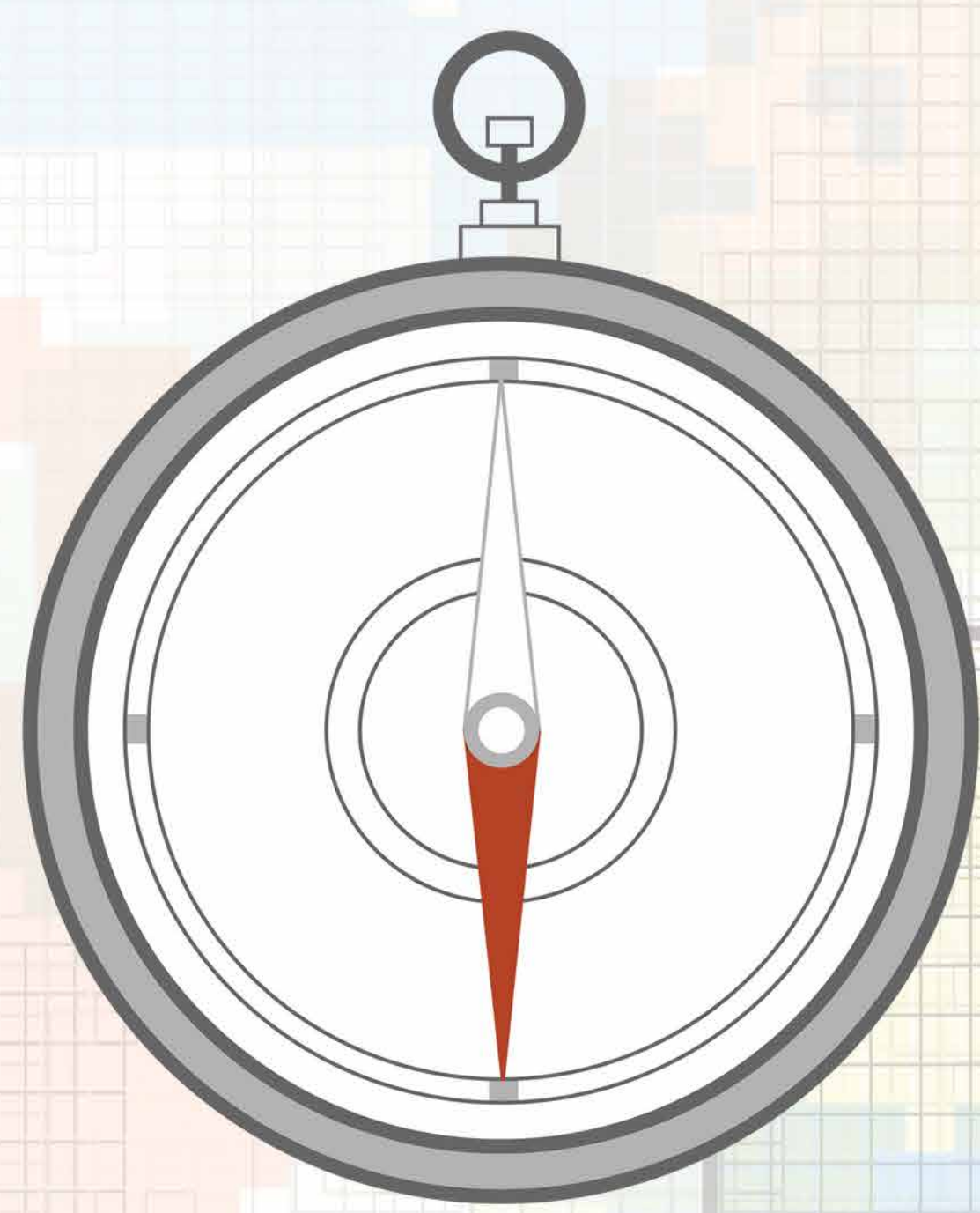

EL SUD TREBALLA EXPOSICIÓ

Els efectes de la globalització al món laboral

QUÈ ESTÀ PASSANT?

El 20% de la població mundial gaudeix del 82% de les riqueses del Planeta

Segons Nacions Unides, un 20 per cent de la població mundial, l'equivalent a 1.320 milions de persones, concentra a les seues mans el 82 per cent de la riquesa al món. Mentre que les més pobres -mil milions de persones-, sobreviuen amb a penes l'1,4 per cent de la riquesa mundial.

1.215 milions de persones al món sobreviuen amb menys d'1,25 dòlars al dia. A l'Àfrica subsahariana, quasi la meitat de la seua població, el 48%, sobreviu amb menys d'1,25\$ al dia.

Banc Mundial 2013 (<http://datos.bancomundial.org>)

La majoria de les persones treballen, però solament algunes poden dur una vida digna gràcies a la seua força de treball

Més del 40% dels treballadors i les treballadores en dues tercers parts dels països emergents i en desenvolupament estan ocupades en l'economia informal. A l'Àfrica subsahariana aquest percentatge engloba al 80%. Aquests treballadors i treballadores de l'economia informal queden exclosos de la protecció legal, és a dir, es veuen completament despullats dels seus drets fonamentals com a treballadors.

Central Sindical Internacional. Països en situació de risc. Violacions dels drets sindicals 2013

Atur mundial

L'atur mundial ascendirà a 215 milions de persones l'any 2015 – de 200 milions el 2013- a causa de la recessió i al creixement lent a les regions avançades. Les taxes d'atur són significativament superiors per a aquells

treballadors i treballadores més vulnerables com els joves i les joves. Es calcula que l'any 2013 hi ha 73 milions de joves aturats/ades.

Informe de l'OIT Tendències Mundials de l'Ocupació Juvenil 2013 · Una generació en perill

Desigualtat d'ingressos creixent a tot el món

La desregulació del mercat de treball generalment no solament té un impacte insignificant sobre el creixement sinó que a més, en la majoria dels casos, incrementa la desigualtat d'ingressos.

Declaració de l'Agrupació Global Unions per a les Reunions Anuals de l'FMI i el Banc Mundial, 11-13 d'octubre de 2013

A Alemanya la remuneració mitjana d'un director executiu d'una empresa gran va augmentar més d'un 25 per cent entre 2007 i 2011. L'any 2011, a Estats Units, els directors executius de les empreses més grans van guanyar una mitjana de 508 vegades més que un treballador mitjà d'aquest país.

Informe de l'OIT sobre el Treball al Món 2013

Treball infantil i treball forçós

168 milions de xiquets i xiquetes treballen al món. La regió d'Àsia i el Pacífic continua registrant el nombre més alt de xiquets i xiquetes (quasi 78 milions o 9,3% de la població infantil), però l'Àfrica subsahariana continua sent la regió amb la més alta incidència de treball infantil (59 milions, més del 21%).

Quasi 21 milions de persones són víctimes del treball forçós: 11,4 milions de dones i xiquetes, i 9,5 milions d'homes i xiquets.

Organització Internacional del Treball (OIT) 2013 (www.ilo.org)

**fundació pau i solidaritat
país valencià**

MINISTERIO
DE ASUNTOS EXTERIORES
Y DE COOPERACIÓN

FORMES PART DE LA GLOBALITZACIÓ?

Mira't i mira tot allò que hi ha al teu voltant...
formes part de la globalització?

Segur que portes el mòbil damunt

De quina **marca** és?

D'on és aqueixa **empresa**?

Quants **treballadors i treballadores** han participat en el procés de producció del teu mòbil? De quants països diferents?

La companyia de telefonia a la qual el vas comprar té **centres de treball** a altres països?

Aqueixos centres de treball depenen de l'empresa matriu o són **subcontractats**?

En quines **condicions laborals** estan els treballadors i les treballadores?

Vas comprar el teu mòbil amb targeta de crèdit? La teua entitat bancària opera en altres **països**?

Quantes vegades has canviat de mòbil en els dos anys darrers? L'has **reciclat** correctament?

Com creus que afecta al **medi ambient**?

Pots comunicar-te amb qualsevol part del **planeta**?

Què penses ara? **Formes part de la globalització?**

Tot està interrelacionat. El planeta ha esdevingut un lloc petit on unes poques companyies mundials operen amb facilitat.

Tanmateix, l'actitud diferent del capitalisme al Nord i al Sud ha dut a un desequilibri planetari enorme, siga des del punt de vista productiu o siga des del punt de vista del consum.

Per què Àfrica és ara més pobre que en l'any 1970?

Per què la situació de misèria mundial es manté i creix malgrat que la riquesa mundial, les condicions internacionals i la capacitat tecnològica són majors que mai?

Per exemple, al Nord es produeixen el 81% de tots els productes industrials del món, no obstant això el Nord no només consum els seus recursos, sinó que utilitza més de 2/3 dels metalls i de la fusta que es produeix a tot el món, crema el 70% de l'energia i es menja el 60% de tots els aliments recol·lectats al planeta. Molts d'aquests recursos provenen del Sud i són desviats avantatjosament al Nord, que paga per aquests uns preus irrisoris.

“Tots els mitjans de comunicació repetien constantment a la gent que es tractava de fórmules màgiques, que permetrien a les societats l'entrada en la modernitat, en el desenvolupament, en la riquesa per a tothom”

Ignacio Ramonet

**fundació pau i solidaritat
país valencià**

MINISTERIO
DE ASUNTOS EXTERIORES
Y DE COOPERACIÓN

aecid

DUEM EL MÓN DAMUNT

Sabies que duem el món damunt?

T’has pensat que qualsevol de les peces de vestir que duus ha sigut produïda en prop de **10 països**?

“Cotó conreat a Senegal, filat a Pakistan, tramat a Turquia, tenyit a Itàlia, tallat a Alemanya, cosit a Tunísia amb fils d’Irlanda i botons de Xina, amb cremalleres de Japó i una etiqueta feta a Indonèsia, fins que ho adquirim en una botiga de Malta.”

Companyies globals, sindicats globals. FITTVC, 2005

Sembla increïble però el 80% de tot allò que es produeix al món està a les mans de les empreses transnacionals (ETN).

La visió del món de les ETN és la d’un **gran mercat laboral** sense regular per al qual els drets laborals són un obstacle en el seu creixement. **Deslocalitzen** els seus centres de treball fragmentant la producció **de cap a cap de tot el planeta**.

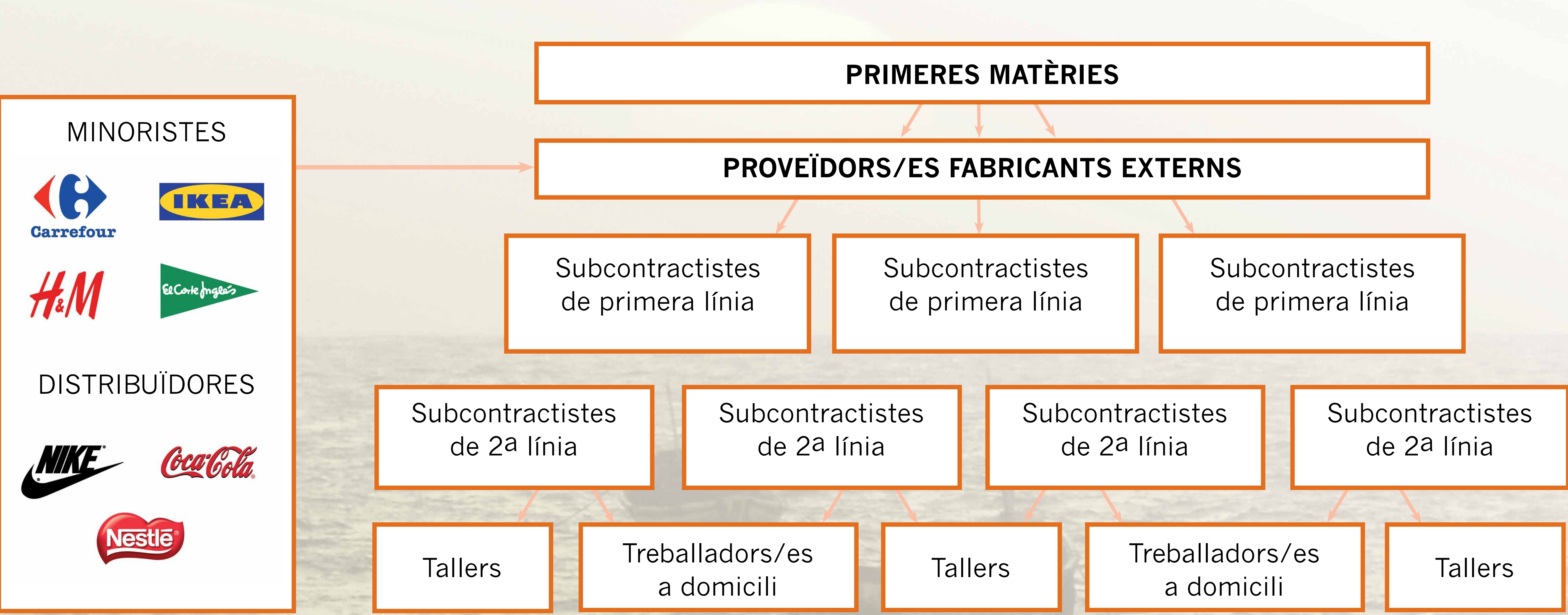
CADENA DE PRODUCCIÓ D’UNA ETN

Els **minoristes i les distribuïdors** són majoritàriament dels països del **Nord**.

S’encarreguen del disseny, de la imatge, de la publicitat i de la venda del producte. Contracten la fabricació del producte a un o a diversos fabricants externs (proveïdors/es).

El producte final s’exporta principalment als països del Nord per al seu consum.

Els països del **Sud** són els països productors de la immensa majoria de les **primeres matèries** que es consumeixen al planeta. No obstant això, la seua principal font de riquesa perd valor cada dia.

Els **proveïdors** alhora subcontracten la producció a altres companyies proveïdores que, igualment, poden subcontractar fases de la producció a altres companyies, tallers i fins i tot a treballadors/es a domicili, en una **cadena gran** que fa cada vegada més difícil determinar en quines condicions es troben els treballadors i les treballadores. Les fases de producció de menor valor afegit les trobem als països del Sud.

“... la publicitat és el millor exemple de com d’injust ha esdevingut aquest procés de comerç entre països del Nord i del Sud. Nike paga més diners a una de les seues estrelles del bàsquet per la seua publicitat en un any que a tots els seus treballadors i treballadores a Indonèsia. Igualment passa amb Reebok, Coca Cola i una multitud de marques...”

Saps com es reparteix el benefici d’aquesta sabata esportiva?

“Tot neci confon valor i preu”
Antonio Machado

Transports	3%	
Minoristes	50%	
Proveïdors/es	12%	
Treballadors/es	2%	
Propietari/ària de la marca	33%	

fundació pau i solidaritat
país valencià

MINISTERIO
DE ASUNTOS EXTERIORES
Y DE COOPERACIÓN

aecid

QUI MARCA LES REGLES DEL JOC?

Després de la Segona Guerra Mundial la situació econòmica del Planeta era tan caòtica que es crearen les grans **institucions financeres internacionals (IFI)** per donar suport a la seua recuperació ràpida:

Fons Monetari Internacional (FMI)

Havia d'establir un nou ordre monetari i evitar les crisis en el sistema, animant els països a adoptar mesures de política econòmica ben fonamentades.

Banc Mundial (BM)

Havia d'ocupar-se de promoure el desenvolupament econòmic i la reducció de la pobresa a través del finançament de projectes locals a llarg termini.

Amb la caiguda del Mur de Berlín es van obrir espais al comerç lliure. Es va crear l'**Organització Mundial del Comerç (OMC)**, que és l'única organització internacional que s'ocupa de garantir que les corrents comercials circulen amb la màxima fluïdesa i llibertat possibles a tot el món.

FMI, BM i OMC constitueixen l'**eix central de la globalització econòmica**, marquen les regles de les polítiques econòmiques i comercials que imperen a tot el món i imposen als països uns condicionaments que, al contrari d'allò previst en els seus objectius, provoquen:

- **Privatització** dels serveis públics i retallada de les despeses socials - educació i salut.
- **Augment de zones franques** per a la inversió privada estrangera.
- **Precarització** de l'ocupació: es promou l'eliminació de les lleis que protegeixen els treballadors i les treballadores.
- **Afavoriment comercial** als països enriquits...

...en resum **EMPOBRIMENT**

Les tres institucions tenen les seues seus al Nord i estan formades per quasi tots els països del món. Però el poder de decisió en el FMI i el BM es mesura d'acord amb les **quotes de pagament** o d'accions que cada país membre aporta. Així, els cinc països amb major influència són **EUA, Japó, França, Alemanya i Regne Unit**.

Què perseguim?

- La **reforma i la democratització** d'aquestes institucions.
- Que garantisquen el respecte i el compliment de les normes fonamentals del treball (**NFT**).
- Concedir categoria d'observador a **I' OIT**.
- La **cancel·lació** del deute extern dels països empobrits.

I QUÈ ÉS EL TREBALL DIGNE?

Tota persona té dret al treball, a l'elecció lliure del seu treball, a condicions equitatives i satisfactòries de treball i a la protecció contra la desocupació.

Tota persona té dret, sense cap discriminació, a igual salari per treball igual.

Tota persona que treballa té dret a una remuneració equitativa i satisfactòria, que li garantisca, així com a la seua família, una existència conforme a la dignitat humana i que serà completada, si cal, per qualssevol altres mitjans de protecció social.

Tota persona té dret a fundar sindicats i a sindicar-se per a la defensa dels seus interessos.

Declaració Universal dels Drets Humans art. 23

Treball digne és... *aquell que és productiu per a homes i dones, que permet viure dignament i que es tria i es desenvolupa en condicions de llibertat, d'equitat, de seguretat i de dignitat humana (OIT).*

El treball digne implica oportunitats de treball productiu amb un **ingrés just**, proporciona **seguretat** al lloc de treball i protecció per als treballadors i les treballadores i les seues famílies, ofereix millors perspectives per al **desenvolupament** personal i afavoreix la **integració** social, dóna a les persones **llibertat** d'expressar les seues opinions, organitzar-se i **participar** en la presa de decisions que incideixen en les seues vides i garanteix la **igualtat** d'oportunitats i de tracte per a tots i totes.

No obstant això, perquè un treball siga considerat digne s'estableix un llindar mínim de respecte a les Normes Fonamentals del Treball (NFT)

I QUÈ ÉS AIXÒ DE LES NFT?

Les Normes Fonamentals del Treball són **vuit convenis** adoptats l'any 1998 per l'**Organització Internacional del Treball (OIT)** en els quals s'arreglen una sèrie de principis i de drets considerats fonamentals perquè el treball siga digne. Tots els estats pertanyents a l'OIT han de **complir-les obligatòriament** i incorporar-les en la seua legislació nacional encara que no les hagen ratificat.

fundació pau i solidaritat
país valencià

MINISTERIO
DE ASUNTOS EXTERIORES
Y DE COOPERACIÓN

I QUÈ ÉS EL TREBALL DIGNE?

I QUINS SÓN AQUEIXOS CONVENIS?

87 Sobre la **llibertat sindical i la protecció del dret de sindicació**.

98 Sobre el **dret de sindicació i de negociació col·lectiva**.

SABIES QUÈ?...

... per a alguns treballadors, defensar els seus drets sindicals pot costar-los la vida. L'any 2011 almenys 76 treballadors i treballadores van morir com resultat directe de les seues activitats sindicals – als quals cal sumar aquells que van perdre la vida durant la repressió de les protestes en el marc de la Primavera Àrab. Tan sols a l'Amèrica Llatina es van registrar 56 assassinats, incloent-hi 29 a Colòmbia i altres 10 a Guatemala, crims comesos amb la més absoluta impunitat.

29 Sobre el **treball forçós**.

105 Sobre l'**abolició del treball forçós**.

SABIES QUÈ?...

... encara avui hi ha persones vivint en situació d'esclavitud en el segle XXI. A tot el món, en qualsevol moment, almenys 21 milions de persones treballen en condicions forçoses segons l'Organització Internacional del Treball. Als països en desenvolupament la majoria de les víctimes de treball forçós viuen en situació de pobresa.

100 Sobre **igualtat de remuneració**

111 Sobre la **discriminació en l'ocupació i ocupació**

SABIES QUÈ?...

... segons el gerent de personal d'una empresa important les qualitats d'una dona treballadora han de ser les següents:

“La meua treballadora ideal és jove (de 18 a 24 anys), no casada, saludable, prima i delicada, soltera, viu prop i no té experiència prèvia”

Informe “Guatemala, de la llar a la fàbrica” Human Rights Watch.

138 Sobre l'**edat mínima**

182 Sobre **les pitjors formes de treball infantil**

SABIES QUÈ?...

... cap xiquet o xiqueta del món treballa per gust o per amassar riquesa, sinó que les principals causes del treball infantil són que en el seu país l'edat mínima per a treballar no està establerta legalment, perquè són mà d'obra barata, flexible, que no es queixa, que té por, és dòcil, no reivindiquen els seus drets, se'ls paga menys o no se'ls paga res.

ARA PENSA QUÈ ÉS PER A TU EL TREBALL DIGNE?

El treball digne és el millor mitjà per eixir de la pobresa. Lluitar per un treball amb drets i protecció social és una **garantia de futur** per a tots i totes.

L'explotació laboral **NO** és treball decent. Tenir por a reivindicar els teus drets **NO** és treball decent.

Si penses que s'ha de defensar el treball digne al món **ACTUA!**

fundació pau i solidaritat
país valencià

MINISTERIO
DE ASUNTOS EXTERIORES
Y DE COOPERACIÓN

aecid

QUÈ SAPS DEL MOVIMENT SINDICAL INTERNACIONAL?

El sindicalisme internacional és un moviment plural, ric i eficaç al qual passes a formar part quan t'afilies a un sindicat.

L'organització sindical en xarxes internacionals **dóna resposta** als grans temes que tenen a veure amb la defensa dels **teus drets laborals** allà on no existeixen i lluita contra les situacions d'injustícia, de discriminació i d'explotació en el lloc de treball.

GLOBAL UNIONS Agrupa la Confederació Sindical Internacional (CSI), la TUAC, que és la Comissió Sindical Consultiva enfront de l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic i les Federacions Sindicals Internacionals (FSI).

La Confederació Sindical Internacional (CSI) és la principal organització sindical internacional que representa els interessos dels treballadors i de les treballadores del món. Té 315 organitzacions afiliades de 156 països i territoris, sumant una afiliació de 175 milions de treballadors i de treballadores.

La Confederació Europea de Sindicats (CES) representa el moviment sindical europeu.

FEDERACIONS SINDICALS INTERNACIONALS (FSI). Representen treballadors/es de sectors, d'indústries o d'ocupacions específiques.

Hi ha 8 federacions internacionals, **on et trobes tu?**

IndustriALL

Treballadors/es del sector miner, energètic i industrial

ITF

Treballadors/es del Transport

ISP

Treballadors/es dels Serveis Públics

UNI

Treballadors/es de Serveis Postals, Telecomunicacions, Comerços, Administratius professionals, Tècnics, Periodistes.

UITA

Treballadors/es de l'Alimentació, Agrícoles, Hotels, Restaurants, Tabac i Afins.

FITCM

Treballadors/es de la Construcció i la Fusta

FIP

Treballadors/es Periodistes

IE

Treballadors/es de l'Educació

El **repte** del moviment sindical és **frenar** el procés, aparentment imparable, d'augment de les **desigualtats socials** i de retallades **dels drets laborals** per a tota la població.

Que el moviment sindical tinga **una veu només** és un element estratègic per a superar les desigualtats a un món on el capital no té fronteres, on les empreses s'instal·len lliurement on volen, i els drets humans més elementals no estan garantits.

La seua tasca és especialment important perquè representen els **nostres interessos** en la negociació i en la supervisió dels acords legals amb empreses transnacionals i enfront d'institucions econòmiques internacionals com el Banc Mundial o el Fons Monetari Internacional en assumptes relacionats amb els drets humans en general i amb els laborals en particular.

7 d'octubre

Jornada Mundial pel Treball Decent.

Impulsada per la CSI, aquest fet constitueix una oportunitat sense precedents perquè el moviment sindical i altres organitzacions interessades a promoure el **treball decent** a tot el món **unisquen les seues forces en una mobilització global** de gran envergadura que involucra un nombre elevat de persones i inclou una gamma àmplia d'activitats.

Una jornada profitosa que aconseguirà cridar l'atenció sobre la necessitat urgent d'una nova globalització. **Participa-hi!**

**fundació pau i solidaritat
país valencià**

MINISTERIO
DE ASUNTOS EXTERIORES
Y DE COOPERACIÓN

aecid

QUÈ PUC FER JO?

És clar que el nostre món ha de **canviar** i que cadascun de nosaltres ha de trencar amb la indiferència.

Avui vivim a un món construït sobre la irresponsabilitat i l'egoisme. Amb les nostres accions i la nostra solidaritat podem exigir altres relacions, altres compromisos, altres solucions, però sobretot podem i hem de **participar**. Perquè no participar és no fer ús de la possibilitat de triar, és acceptar el silenci. Les nostres accions, en canvi, obrin portes.

Per un futur millor. Per un món més just per a tots i totes.

INFORMA'T I INFORMA

PARTICIPA

SOLIDARITZA'T

MOBILITZA'T

SUBSCRIU-TE a la web de l'OTG

Avui i sempre, actua.

PERÒ... PER QUÈ HAS D'ACTUAR?

Perquè les condicions laborals dels treballadors i de les treballadores de tot el món s'han deteriorat amb el model actual de globalització.

Perquè no intervenir per les persones més desfavorides **NO** significa ser neutral, sinó ser còmplice de les situacions d'injustícia.

Perquè en aquest món global les situacions d'injustícia laboral als països del Sud **ens afecten** a tots i a totes.

www.observatorideltreball.org

fundació pau i solidaritat
país valencià

www.pausolidaritat.pv.ccoo.es

Pau i Solidaritat és l'ONG de CC OO del País Valencià.

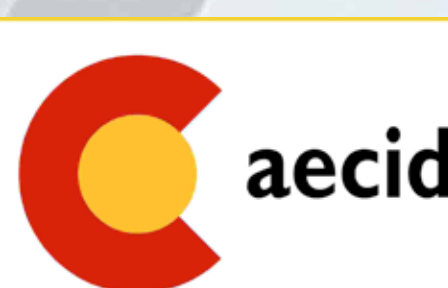
Treballem per la **transformació social i econòmica** cap a un model de desenvolupament humà sostenible, amb l'objectiu de **construir una societat justa i equitativa**. Per això, acompanyem i donem suport a l'enfortiment d'organitzacions sindicals i socials de base del Sud en els seus processos de desenvolupament.

Així mateix, promovem la reflexió crítica al nostre voltant social i laboral **per assolir una societat civil compromesa** que qüestione i actue enfront del model de globalització neoliberal imperant.

CC OO PV destina el 0,7% de totes les quotes d'afiliació a finançar les nostres activitats.

LA TEUA PARTICIPACIÓ ÉS IMPORTANT
CONTEM AMB TU...

Amb finançament de:

“Aquesta exposició ha sigut realitzada amb el suport financer de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID), a càrrec del Projecte “Interactuem. Projecte d'educació per al desenvolupament en primària, secundària i formació professional a la Comunitat Valenciana, Catalunya i Euskadi”. El contingut d'aquesta publicació és responsabilitat exclusiva de la “Fundació Pau i Solidaritat PV” i no reflecteix necessàriament l'opinió de l'AECID”.

Elaborada per la **Fundación Paz y Solidaridad Andalucía**.

Coordinació: **Libertad Soto Machuca**

Redacció: **Ana Belén Benítez, Iratxe Diego i Libertad Soto**

Fotografies: **Alfonso Martínez Foronda, Secretaría de Comunicación de CC OO-A, CC OO PV, José María Rodríguez Ramírez, Paz y Solidaridad Andalucía, Asociación de Desarrollo Comunal.**

Revisada i actualitzada per a la seua edició a desembre de 2013 per la **Fundació Pau i Solidaritat PV**.

fundació pau i solidaritat
país valencià

MINISTERIO
DE ASUNTOS EXTERIORES
Y DE COOPERACIÓN

